

8. Koszty realizacji Programu

Oceniając koszty realizacji Programu bazowano na wyliczeniach przyjętych w Krajowym Programie Zwiększania Lesistości, a także na kalkulacjach stosowanych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Według analiz przeprowadzonych na potrzeby realizacji Krajowego Programu Zwiększania Lesistości koszty prac zalesieniowych finansowane ze środków publicznych (budżetowych i pozabudżetowych) przeciętnie w kraju kształtowały się na poziomie: następująco:

- 4000 zł/ha - w sektorze państwowym,
- 1200 zł/ha - w sektorze niepaństwowym.

Różnica kosztów wynikała z niewliczania do tej stawki w przypadku sektora niepaństwowego wartości wkładu własnego (prac) rolników dokonujących zalesień swoich terenów. Przy kalkulowaniu środków w sektorze państwowym uwzględniano natomiast wszystkie elementy, tzn.: 1) przygotowanie gleby połączone ze zwalczaniem pędraków (tylko na tych powierzchniach, gdzie pędraki zagrażają rozwojowi uprawy leśnej), 2) sadzonki, 3) wykonanie sadzenia, 4) poprawki, 5) pielęgnowanie uprawy w okresie pierwszych 3 lat (gatunki iglaste) lub 5 lat (gatunki liściaste), 6) ochrona upraw przed zwierzyną (grodzenie, osłonki mechaniczne lub smarowanie – tylko tam gdzie jest to niezbędne).

Przyjmując różne założenia dotyczące zasad finansowania w okresie 2001-2020, w ramach KPZL przyjęto, że koszty jednostkowe zalesień wynosić będą (w cenach 2000 r.):

- 4000 zł/ha – dla sektora państwowego,
- 1500 zł/ha – dla sektora niepaństwowego.

W Tabeli 8.1. zestawiony został sumaryczny koszt realizacji Krajowego Programu Zwiększenia Lesistości, w którym uwzględniono także koszty ekwiwalentu za wyłączenie gruntu z uprawy rolnej i prowadzenie uprawy leśnej, jak również podwyższenie o 50 % ekwiwalentu w przypadku likwidacji gospodarstwa.

Tabela nr 8.1. Koszty realizacji Krajowego Programu Zwiększania Lesistości (2003)

Okres zadania	Jednostka miary	Powierzchnia zalesień i koszty realizacji programu na gruntach		
		państwowych	niepaństwowych	razem
1	2	3	4	5
<u>2001 -2005</u>				
powierzchnia zalesień	tys. ha	50	70	120
koszty zalesień	mln zł	225	105	330*
koszty ekwiwalentu	mln zł	—	378	378
koszty ogółem	mln zł	225	483	708
<u>2006 -2010</u>				
powierzchnia zalesień	tys. ha	40	120	160
koszty zalesień	mln zł	180	180	360*
koszty ekwiwalentu	mln zł	—	1278	1278
koszty razem	mln zł	180	1458	1638
<u>2011 -2020</u>				
powierzchnia zalesień	tys. ha	40	360	400
koszty zalesień	mln zł	180	540	720*
koszty ekwiwalentu	mln zł	—	6984	6984
koszty razem	mln zł	180	7524	7704
<u>Łącznie w latach 2001-2020</u>				
powierzchnia zalesień	tys. ha	130	550	680
koszty zalesień	mln zł	585	825	1410*
koszty ekwiwalentu	mln zł	—	8640	8640
Koszty ogółem (2001-2020)	mln zł	585	9465	10050

*Bezpośrednie koszty zalesień nie obejmują działań formalno-prawnych związanych z ewentualnym wykupem i scalaniem gruntów. Kalkulacja ta nie uwzględnia również kosztów opracowywania dokumentacji z zakresu planowania przestrzennego, dotyczącej zalesień gruntów rolnych. Nie obejmuje także kosztów infrastruktury technicznej (drogi, leśniczówki, urządzenia przeciwpożarowe itp.) towarzyszącej zalesieniom, zwłaszcza w regionach kraju, gdzie są i będą zalesiane powierzchnie gruntów rzędu kilku tysięcy hektarów. Można zatem przyjąć na podstawie oszacowanych nakładów na w/w przedsięwzięcia towarzyszące zalesieniom, że łączne koszty realizacji KPZL wzrosną o 20-30% w stosunku do przedstawionych wyżej w zestawieniu.

Zdecydowanie odmienne stawki przyjęte zostały w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Przyjmując, że wartość dotacji za zalesienie gruntów może pokrywać 80 % poniesionych kosztów, ich wysokość dla terenów o korzystnej konfiguracji wynoszą:

- 4620 zł/ha dla drzewostanów iglastych;
- 5240 zł/ha dla drzewostanów liściastych.

Do tego dochodzą ewentualne koszty grodzenia upraw na poziomie 2590 zł/ha, premia pielęgnacyjna - 970 zł/ha oraz tzw. „premia zalesieniowa” dla rolnika w wysokości 1580 zł/ha..

Przyjmując zatem na podstawie dotychczasowych doświadczeń, iż w trakcie przeprowadzanych zalesień:

- 60 % nasadzeń stanowić będą drzewostany igłaste;
- 30 % upraw wymagać będzie grodzenia;
- 20 % zabiegów pielęgnacyjnych wykonywanych będzie z udziałem repelentów (premia pielęgnacyjna wypłacana przez 5 lat);
- 90 % beneficjentów (producentów rolnych) uzyskiwać będzie co najmniej 25% dochodów z rolnictwa;

można przyjąć że średnia stawka dotacji wynosić będzie ok. 7500 zł/ha, nie licząc premii zalesieniowej wypłacanej przez 15 lat. Przy założeniu, że środki pomocowe pokrywać mają 80 % kosztów rzeczywistych, koszt zalesienia 1 ha gruntów wynosić będzie dla całego okresu programowania (wliczając współczynnik inflacji) ok. 9500 zł.